

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Quæsivit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

ne debet, his, quæ malè fiunt, aut decernuntur à Capitulo: alioquin si taceat, consentire censetur, & cum alijs reus esse. Ratio est, quia tacens consentire censetur, si contradictione suâ possit impedire, & ratione muneris quis debeat, propterea quod sit pars, & confors Capituli, ideòque quæ à Capitulo aguntur, etiam aliquo modo ad ipsùm pertineant. Hoc etiam docui *lib. 1. tra. 2. c. 3. n. 3. §. 2.* Id verò discrimen esse ait Innoc. quòd si aliquid in damnum Ecclesiæ, vel singulorum decretum sit, capitularis appellare possit ad Superiorem; sin autem in damnum injustum personæ tertie privatæ, appellationi locus non sit, cum nihil interfit appellantis. Verùm in hoc casu capitulares evangelicè denuntiari possunt.

Coroll. secundum. Juramentum de servandis statutis, aut consuetudinibus non debet extendi ad ea, quæ Ecclesiæ damnosa, & SS. Patrum Canonibus reprobata sunt, cujusmodi censetur tale statutum, aut consuetudo, ut non valeat, quod decretum est, nisi omnes consentiant, cum per hoc facultas ordinandi, quæ justa, & utilia sunt, præpediatur, atque quilibet Ecclesiæ commoda impedire possit.

Hinc generalem regulam colligit hic Abbas n. 9. quòd nullum juramentum tendens contra utilitatem Ecclesiæ obligat, imò verò perjurium censetur, sicuti hic dicitur: sed que notandum esse rectoribus civitatum dicit, qui jurate solent statuta, in quibus aliqua continentur adversus Ecclesiasticam libertatem; Regibus quoque, Episcopis, alijsve Prælati, si in capitulatione sua jurarint illicita, impossibilia, vel adversaria canonibus, aut libertati Ecclesiasticæ. Prout habetur *in c. 1. de jurjurando in o.* Ratio dari debet, quia juramentum circa materiam juris intelligitur secundum terminos juris, uti docui *lib. 4. tra. 3. c. 9. n. 2.* cum igitur consuetudo Ecclesiæ damnosa, aut sacris Canonibus reprobata de jure non subsistat, sequitur, neque juramentum de ea observanda subsi-

stere. His adde doctrinam Joann. And. hic n. 7. cui consentit Gl. c. in his disp. 11. Communiter tenetur, inquit Andreas, quòd juramentum, quo singulares è Collegio jurarunt, servare statuta, non impedit, quò minus ea collegialiter tolli possint; arctat enim juramentum singulares, quamdiu sunt statuta, & sic servat totus orbis. Et postea: sicuti juramentum de obediendo Prælato non obligat, sublato eo, sic nec juramentum de obediendo statuto obligat, sublato illo.

CAPITULUM II. Quæsitiv.

PARAPHRASIS.

Claremonensis Episcopus retulit ad Cælestinum III. quòd interdum aliqui ex Canonicis, etiam minimis, Ecclesiam suam absque aliorum Canonicorum, ipsiusque Episcopi assensu, interdicto subijciant, eò quòd pensio Ecclesiæ debita soluta non sit, aut Clericus, vel paracianus aliquis deliquerit. Ad id respondet Papa, interdictum tale servandum non esse, sed nec universim loquendo, interdictum locale, ob quòd Ecclesia silere debeat, ferendum esse, nisi gravis excessus fuerit, atque Episcopus & Capitulum consensum dederint; alioquin si quis deliquerit, is ipse Ecclesiasticæ coërcitioni subijcitur, cum pœnæ auctores suos tenere debeant, nec pœna sit ulterius protrahenda, quàm delictum fuerit in excedens repertum.

SUMMARIUM.

1. Alijs majores inter Canonicos censentur, qui atate, scientiâ, morum gravitate, ac officijs præcedunt alios.
2. Interdictum locale, quando, & quomodo ferri possit?
3. Quomodo pœna delicti non afficiat, nisi delinquentes?

NOTandum primò. Inter Canonicos, qui atate, scientiâ, morum gravitate, officijs ac dignitate præcedunt, alijs majores cen-

ceuseri debent *argum. hujus c. v. etiam minimis*, quorum proinde iustitia, & sententia plus aestimari debent *argum. c. dudum 22. de electione*, & consentit hic *Abbas not. 1.*

2 Notandum secundò. Ut interdictum locale feratur etiam particulare, seu in certam Ecclesiam, aut sacrum locum, requiritur primò. Delictum valde grave junctum cum Ecclesie injuria, aut debonestatione. Secundò. Ut admissum sit non à persona privata, sed à communitate, aut capite communitatis, seu personâ publicâ. Tertiò. Auctoritas Episcopi & consensus Capituli ejus. Vide, quæ dixi *lib. 1. tra. 5. p. 4. c. 1. n. 3. & c. 4.*

3 Notandum tertio Pœna ob delictum inflicta suos tantum tenere debet auctores: neque decet, ut innocens unâ cum nocente pœnis involvatur. Idque verum est per se, ac directè, & si de pœna propriè dicta sermo sit; indirectè tamen, & interdum per accidens ob justam causam etiam innocentes cum nocentibus incommodis, & damnis involvi possunt, juxta ea, quæ docui *in cit. c. 1. n. 3. & lib. 2. tra. 3. c. 12. q. 3.* & ita intelligenda est regula 23. in 6. *sine culpa, nisi causa subsit, non est puniendus aliquis*, id est, jure suo privandus, prout bene explicat *Gl. in c. 2. v. culpa caret. de confirmationibus* & docui ibidem *limitatione 2.*

CAPITULUM III.

Ex ore.

PARAPHRASIS.

Quidam B. nomine à Cælestino III. impetravit literas pro filio suo B. ad Decanum, & Capitulum Ecclesie Augustinæ, ut intra mensis spatium eundem filium eligerent in Præpositum, missio etiam annulo investituræ, atque constitutis quibusdam Apostolici mandati executoribus. At verò Capitulum, postquam intellexit C. Præpositum suum in Brixienis Ecclesie Episcopum electum,

& confirmatum fuisse, licet dictas literas recepisset, tamen non sine contemptu terminum designavit, intra quos executoribus super Apostolico mandato respondere deberet, atque interim H. Decanum Ecclesie Augustinæ in Præpositum elegit, cui dictus B. filius reverentiam tanquam Præposito exhibuit. Postea H. mortuus est, & Capitulum iterum elegit eum, ad quem hujus Capituli literæ destinantur, opponente tamen dicto B. atque ad Sedem Apostolicam appellante. Hæc controversia inter H. & B. postquam Romæ à Cardinale, cui erat Papa commiserat, auditis allegationibus & arrestationibus cognita, & Pontifici relata fuisset, is hic decisionem retinuit, quia legitime constituit, quòd B. de Præpositura nunquam fuerit investitus, nec mandatum esset, ut investiretur; sed etsi investitus fuisset, tamen investituræ à Cælestino III. certâ ex ratione (tortâ propter ætatis defectum) callata fuit. Denique tamen si cassatio non intervenisset, tamen, quia dictus B. ipsi H. reverentiam, quæ Præposito debetur, exhibendo, juri suo renuntiasse videtur, non considerat Pontifex, quòd B. non potuerit de jure competere, aut per appellationem Ecclesie concordem ordinationem impedire: denique quia intellexit, eum, cui hic scribitur, à majorum dignitate, tum numero parte eorum, quibus eligendi jus competit, in Præpositum canonicè electum fuisse, non electionem hanc auctoritate Apostolica confirmat, & ipsi B. super Præpositura silentium indicit.

SUMMARY.

1. Qui reverentiam debitam dignitati exhibet alteri, videtur jure suo, quod habet, ad illam dignitatem cedere.
2. Electus à Capitulo, cui jus ad eligendum competit, potest sua priora beneficia